

Sözlü Sunum 9

KAROTİS STENTLEMEDE STENOZ ORANI İLE İŞLEMSEL MORBİDİTENİN İLİŞKİSİ

Gürdal Orhan¹, Zeynep Dağlar², Ergün Dağlıoğlu²

¹S.B. Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Kliniği

²S.B. Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroşirürji Kliniği

Amaç: Ankara Numune Hastanesi Nöroloji, Nöroşirürji ve Radyoloji ortak takımı tarafından Ocak 2017 ve Eylül 2018 tarihleri arası karotis stentleme yapılan toplam 104 olgu ve 106 stentleme mevcuttur.

Yöntem: Olguların 83'ü erkek 24'ü kadın olup yaş ortalaması 68 olarak tespit edilmiştir. Olguların 19'unda bilateral karotid arter stenozu tespit edilmiş olup bunların 5'inde bilateral karotis stentleme uygulanmıştır. Başvuru öncesi inme geçirmiş olan olgu sayısı 76 olup bunların 10'u ilk 24 saat bulguları ile başvurmuştur. Preoperatif dönemde olguların tanısında sıklıkla Doppler USG, daha az sayıda BT anjiyografi ve nadiren de MR anjiyografik inceleme kullanılmıştır.

Bulgular: Başvuru şikayetlerinde nörolojik araz ile başvurmayan grupta başağrısı, baş dönmesi ve uyuşukluk en sık semptomlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplam 6 hastanın öyküsünde ciddi senkop mevcuttur. Nörolojik araz ile başvuran olgularda en sık semptom taraf veren güç kaybı olmuştur. Olguların stenoz oranları %50 ile %99 arası bildirilmiş olup %90 ve üzeri stenoz olgu sayısı 58 olarak tespit edilmiştir. Toplam 43 olguda stenoz oranı %70 ve %90 aralığında iken 9 olguda %50 ve %70 arasında stenoz bildirilmiştir. Postoperatif dönemde minör komplikasyonlar arasında en sık hipotansiyon yer almakta olup semptomatik olan 7 olguda dopamin infüzyonu kullanılmıştır. Hemiparezi, afazi, şuur bulanıklığı, hemianopsi ve daha ağır komplikasyonlar ise toplam 7 olguda görülmüştür. Bu olguların 4'ünde preoperatif dönemde varolan defisitlerde postoperatif dönemde artış izlendi. Toplam 2 olguda mortalite izlendi. Olguların 1'inde postoperatif dönemde hiperperfüzyon sendromu ve subaraknoid kanama izlendi ve postoperatif 47. günde eksitus oldu. Bir olgu akut inme, GCS 12 ve sağ hemipleji ile başvurması sonrası mekanik trombektomi ve karotis stentleme sonrası eksitus oldu. Bu olguda hiperperfüzyon sendromu klinik bulguları da izlendi. Postoperatif dönemde ortalama yatış süresi 1.8 gün olarak tespit edilmiştir.

Çıkarımlar: Kompansasyon mekanizmaları ile sınırdaki dengeye sahip karotis stenozu olgularında morbiditeye neden olan önemli faktör bu olguların hemodinamik olarak sınırdaki yer almasıdır.